

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

599. Quænam in specie præserventur collatorum ordinariorum dispositioni.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

tit. 1. dub. 9. §. 9. Rationem dant hanc, quod per reservationem Concordatorum non censeatur Papa voluisse conditionem Ordinariorum Germaniae facere duriorem, illisque plus detrahere, quam soleant Pontifices aliis Episcopis aliarum provinciarum; jam verò per reservationes regularum Cancellaria, quibus ligantur omnes Ordinarii, Pontifices solent excipere modum vacationis per resignationem, ut expressè videre est in regula 8. seu mensium, ubi dicitur: *aliàs quàm per resignationem quocunque modo vacatur* &c. quibus verbis reservat sibi Papa beneficia omnia in mensibus alternatis, quocunque modo, & aliter, quàm per resignationem vacantia. Atque ita ex identitate rationis etiam vacantia per renunciationem ex causa permutationis, ita, ut quolibet mense possit Episcopus, & quilibet alius Ordinarius conferre beneficia coram se resignata liberè; Item in quolibet mense anni possunt permurari beneficia coram Episcopis, & hi admittere resignationes ex causa hac permutationis factas, & permutantium quilibet collationem de beneficio resignato facere, ut Gonz. ad reg. 8. gl. 14. n. 32. & 33. Ac proinde jam non obstat in contrarium, quod resignans juxta communem opinionem habeatur pro mortuo, & mors civilis æquiparetur morti naturali; adeoque sicut Ordinarius in Germania non potest conferre in mensibus Pontificiis vacantia per obitum, ita etiam videatur non posse conferre vacantia per mortem civilem, nempe per resignationem; nam argumentum à simili non procedit, quando in casu proposito dissimilitudo colligitur, ut inter resignantem & mortuum Regula Cancell. reservatoria mensium facit differentiam, & nihil obstat, quò minus eam extendamus ad casus Concordatorum, adeoque tam Ordinarii Germaniæ, quàm alii hujusmodi distinctione juventur. Brand. loc. cit. n. 10. 11. 12. juncto num. 16.

Quæstio 599. Quenam igitur in specie præserventur Collatorum ordinariorum dispositioni, seu in quibus derogetur reservationibus Papalibus per concordata Germania?

Respondeo primò: conceditur seu statuitur, ut in Metropolitanis & Cathedralibus, etiam Sedi Apostolicæ immediatè non subiectis, & in monasteriis illi immediatè subiectis fiant canonice electiones, quæ ad dictam Sedem pro obtinenda confirmatione intra tempus constitutum (nempe per Nicol. III. in c. cupientes. de elect. in 6.) deferantur, alioquin libera provisio ad eandem Sedem devolvatur. Et si dictæ electiones minus canonice fuerint, de iis per Sedem Apostolicam providebitur, & si canonice fuerint per Eandem confirmabuntur, nisi ex rationabili & evidente causa de digniore & utiliore persona ex consilio Cardinalium duxerit providendum. In monasteriis verò dictæ Sedi immediatè non subiectis, & aliis beneficiis regularibus, pro quorum confirmatione seu provisione ad dictam Sedem non solet recurri, electi seu providendi pro confirmatione & provisione ad Curiam Rom. venire non tenebuntur. De monasteriis verò Monialium Eadem Sedes non disponit, nisi sint exempta, & tunc per commissionem ad partes.

2. Secundò conceditur in concordatis, ut de ceteris dignitatibus & beneficiis quibuscunque secularibus & regularibus (exceptis, ut dictum, ma-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

rioribus dignitatibus post pontificales in Cathedralibus, & principalibus in collegiatis) jure ordinario provideatur in mensibus alternis, nempe Februario, Aprili, Junio, Augusto, Octobri, Decembri per collatores inferiores, ad quos aliàs eorum collatio seu provisio pertinet, & Papa hanc eorum provisionem per nullam aliam reservationem, gratiam, expectativam, aut quævis aliam dispositionem factam vel faciendam impediatur. Comprehendi hac alternativà per Concordata concessa præter vacantia per resignationem, de quibus dictum q. præced. vacantia per ascensionem secundæ incomparabilis, etiam vacantia per privationem, initum matrimonium, ingressum religionis, ad modum alternativæ concessæ per reg. 8. Cancell. cum non videatur esse illius ab hac discrepantia, postquam probabile dixisset Nicolart. in pr. benef. ex concord. Germ. tit. 1. dub. 1. §. 22. & citasset pro hoc Zeroiam in prax. Episc. p. 2. v. alternativæ. §. 1. subdit juxta Chok. verisimilius esse, quòd beneficia ipso jure vacantia, de quibus Chok. ad reg. 8. gl. 7. à num. 12. sint affecta seu reservata Papæ, ut etiam si vacent in mense ordinario, non possit Ordinarius in Germania vi concordatorum ea conferre, sed solus Papa. Circa hanc alternativam

3. Notandum primò, alternativam hanc longè aliter concedi, quàm conceditur in reg. 8. Cancell. siquidè in hac conceditur ea conditionatè, & multis cautelis obnoxia; in concordatis verò simpliciter, & sine ulla restrictione. Zip. Juris pontif. l. 3. tit. de instr. nu. 11. Unde etiam imprudenter facere eos ait, qui cum uti possent alternativà concordatorum, acceptant alternativam reg. 8.

4. Notandum secundò, quòd tamen dum Papa aliàs alicui in Germania generatim concedit facultatem conferendi beneficia quæcunque, vel mandat provideri alicui de quibuscunque beneficiis, in tali generali concessione vel mandato Papæ non censeantur comprehensa beneficia curata; ea tamen etiam vi concordatorum German. possint Ordinarii collatores in his alternis mensibus sibi concessis conferre, non secus, ac Papa in mensibus suis pontificiis, ne aliàs alternativa illa gratia ex parte Collatorum ordinariorum foret manca, & jus inæquale ad Papam; cum tamen in concordatis & in compositionibus æqualitas servanda sit inter partes, nisi aliquid specialiter reservetur vel excipiatur. Pirh. loc. cit. n. 362. quamvis tamen, ut ibidem Pirh. beneficia curata rariùs provideantur, tam per Papam, quàm per Ordinarios; eò quòd eorum plurima sint juris. laicalis, cui per generalem concessionem conferendi beneficia non derogatur.

5. Notandum tertio, quòd ait Card. de Luc. de benef. d. 27. n. 22. juxta interpretationem Concordatorum tributam à consuetudine, illa capere etiam beneficia litigiosa; citat pro hoc præter Roubuff. Tond. resol. benef. p. 1. c. 29. n. 4. & seq. & p. 30. c. 169. num. 9.

6. Notandum quartò, nequaquam per concessam in concordatis hanc alternativam impediri Legatum à latere, multòque minus ipsum Papam, quò minus concurrere possit cum Ordinario in dictis 6. mensibus ordinariis Collatoribus per concordata assignatis in collatione beneficiorum; cum ipse Legatus etiam dicatur Ordinarius in sua provincia, juxta c. 1. de off. leg. & concordata tantum tollant gratias præventivas, nempe expectativas & reservativas. Pirh. de prob. num. 362. Chok. ad reg. 8.

reg. 8. gl. 11. n. 17. & 16. citans Gamb. de pot. leg. l. 3. p. 3. n. 78. & seq. Cresc. decis. 180. alias 8. de privileg. Put. decis. 345. n. 1. & 2. l. 3. Rebuff. ad concord. Rub. de collation. §. si quis. Branden in concord. notab. 1. Gonz. ad reg. 8. gl. 25. n. 15. & seq. pluribus Rota decis. id comprobantem. Idem de Papa tradit Card. de Luc. de benef. d. 27. n. 23. quod concordata non obstant, quod minus Papa praevenire possit Ordinarium in dictis mensibus. Observandum autem, praeventionem illam non confundendam cum dicta gratia praeventiva, qualis dicitur, quae Papa ipsam vacationem praevinit; haec namque, ut dictum, impeditur per concordata; sed accipiendam de simplici praeventione, quae concurrente cum Ordinario eum praevinit, seu prius tempore confert beneficium vacans. Vide dicta ad initium hujus partis. Sed neque his obstare decretum irritans in Concordatis appositum; eod quod illud fortiat naturam principalis dispositionis, quod ad gratias praeventivas tantum, & non amplius dispositionem, tollendo facultatem Legati de latere de jure communi ei concessam, ait Chok. loc. cit. num. 19. Tametsi igitur illa Concordatis uti possint hac sua potestate, non tamen solent ea uti, & beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum conferre, uti nec ipse Papa id facere solet. Pirh. loc. cit.

7. Tertio statuitur in Concordatis: quod si autem non apparuerit intra 3. menses à die vacationis in loco beneficii, quod alicui de beneficio vacante in mensibus Apostolicis Apostolica auctoritate provisum sit, ex tunc, & non ante, possit Ordinarius, vel alius, ad quem illius dispositio pertinet, de illo libere disponere, &c. Circa quod

8. Notandum primo, quod, licet beneficia vacantia per reg. 8. Cancell. in mensibus reservatis perpetuo maneant affecta, nec de illis alius, quam Papa ullo tempore disponere potest. Aen. de Falcon. de reserv. prelud. 3. per tot. juxta Extrav. ad Romani. de preb. apud Chok. loc. cit. n. 27. In concordatis vero Papa tam sit benignus cum Ordinariis, ut etiam contra jus commune c. per vestras, de supp. neg. prel. patiarum devolutionem fieri de supremo ad inferiorem, nempe ut, si intra tres menses non apparuerit de provisione Apostolica, Ordinarius ad collationem procedere possit. Chok. ibid. n. 28.

9. Notandum secundo: Gregor. XIII. in consuet. sua: Quae in Ecclesiam, de Anno 1576. 1. Novemb. circa hoc punctum constituisse, ut deinceps illi, quibus gratia vel provisio talis concederetur ejus concessionem, fidem, & testimonium intra tres menses à die notae vacationis in loco beneficii hujusmodi, vel dictis collatoribus, vel in ipso loco beneficii publicare quoquo modo teneatur, & omnes quacunque ex sint (intellige, si commode fieri possit, & angustia temporis non coarctentur, facile enim contingit, ut ob locorum distantiam, vel provisionis à Papa faciendae delationem id fieri nequeat. Engels ad tit. de preb. n. 51.) dispositiones de dictis beneficiis ab eisdem Collatoribus post significationem seu publicationem hujusmodi pro tempore factae, sint nullae. Pirh. loc. cit. Chok. loc. cit. n. 4. quod si tamen intra tres menses, juxta dictam Constit. Gregorianam provisio Apostolica publicata non fuerit, nec etiam aliter innoverit Ordinario, non propterea ea statim irrita erit. Sed tunc demum, ubi intra tres menses à notitia vacationis in loco beneficii à Papa provisum non fuerit. Engels loc. cit. Chok. loc. cit. num. 5. neque enim aliud volunt ipsa Concordata, dum verba illa: in loco beneficii: con-

jungenda non sunt cum verbo apparuerit; sed cum verbis: note vacationis: immediate subsequenteribus; ita ut sufficiat Apostolicam provisionem intra tres menses à die notae vacationis in loco beneficii saltem alicubi, id est, Romae apparere, seu de ea constare etiam ejus notitia propter impedimenta aliquos, vel quia prius facta provisio sub finem trimestris, in Germaniam intra dictos tres menses à vacatione ibidem nota pervenire non potuerit. Unde si Ordinarius, postquam intra tres menses à die vacationis non acceperit nuncium de provisione talis beneficii Romae facta, provideat de tali beneficio, nulla est ejus provisio, modò intra dictos menses revera facta sit à Papa provisio: ac dum demum licite & valide disponet, ubi certus fuerit, à Papa intra illud trimestre factam non esse provisionem. Pirh. l. cit. n. 363. citans Branden in concord. notab. 1. n. 6. 7. & notab. 2. n. 4. Sed neque aliud vult constitutio illa Gregoriana, dum mandat fieri dictam publicationem intra illud trimestre, nimirum quantum angustiae patiuntur, solumque annullat provisiones ab Ordinariis factas post talem publicationem. Chok. l. cit. sic decisum inquiriens à Rota 13. Februarii 1559.

10. Notandum tertio, quod, si tamen re ipsa istiusmodi negligentia intercurrerit, nimirum Papa intra tres menses non providerit, non impediri adhuc Papam, quod minus post lapsum 3. mensium istorum conferre possit tale beneficium jure concursus, & si praevenerit Ordinarius, provisum ab illo praefendum provisio ab Ordinario. Chok. loc. cit. n. 5. citans Wamel. cons. 239. n. 2. de preb. Brand. in concord. g. 6. in fine.

11. Notandum quarto: hoc tempus trium mensium currere de momento in momentum, computatis mensibus secundum Calendarium, & cui punctum media noctis tribuatur. Zip. in jus pontif. l. 3. tit. de instit. n. 11.

Questio 600. Specialiter, num concordata haec ex eo, quod sint perpetua, & non exspirant morte paciscentium, adeoque durent, & vim suam habeant, etiam Sede Papali vacante, si illorum impediuntur, & nequeant ordinarii Collatores conferre beneficia vacantia Sede Papali vacante alias Papa reservata per Extrav. ad regimen. aut per regulam 8. quemadmodum, ubi concordata non obtinent, vel nulla sunt concordata, ordinarii Collatores ea conferre possunt Sede papali vacante; cum regula, per quas reservantur, non sint perpetua, seu pro nunc exspirant, & non sint?

1. Respondeo primo, & suppono, questionem hanc procedere solum, aut saltem potissimum, de beneficiis non curatis vacantibus in mensibus Papalibus: nam in reservatis per Extrav. ad regimen. vix locum habere potest; vacantia enim per obitum in Curia aut vicinia reservata etiam sunt reservatione clausa in corpore juris. praesenti, vacatio vero beneficiorum per privationem, depositionem, muneris & consecrationis suspensionem, electionis & postulationis cassationem, Episcopatus alterius dignitatis ascensionem contingere non solet Sede papali vacante; quia tunc similia non tractantur, sed differuntur post novi Pontificis assumptionem; nisi forte ponatur, quod trimestre datum